

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS

VENDIM

Nr. 836, Datë 23.09.2021

“Për dhënien e disa rekomandimeve Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë dhe Ndërmarrjes Koncesionare “Mbi zbatimin e kontratës së koncesionit të Aeroportit Ndërkombëtar të Vlorës (VIA)””

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Znj. Juliana LATIFI	Kryetar
Znj. Leida MATJA	Zv/Kryetar
Z. Eduard YPI	Anëtar
Znj. Adriana BERBERI	Anëtar
Z. Denar BIBA	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 23.09.2021, shqyrtoi çështjen me:

Objekt: Dhënia e rekomandimeve për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë dhe Ndërmarrjen Koncesionare “Mbi zbatimin e kontratës së koncesionit të Aeroportit Ndërkombëtar të Vlorës (VIA)”.

Bazë ligjore: Neni 24, gërma d) e f), neni 26, neni 69 dhe neni 70, pika 2, i ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

- Relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës, “Mbi vlerësimin e kontratës së koncesionit të Aeroportit Ndërkombëtar të Vlorës (VIA)”,

VËREN SE:

1. Pranë Autoritetit të Konkurrencës është depozituar shkresa e Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë (këtu e në vijim MIE) me nr. 6382 prot., datë 27.08.2021, me lëndë “Mbi bashkëpunimin në lidhje me zbatimin e kontratës së koncesionit të Aeroportit Ndërkombëtar të Vlorës (VIA)”, protokolluar pranë Autoritetit të Konkurrencës (këtu e në vijim AK) me nr. 386 prot., datë 30.08.2021. Referuar kontratës së depozituar pranë AK-së nëpërmjet kësaj shkrese, si dhe informacionit të publikuar në web-in zyrtar të MIE, rezulton si më posht vijon:
2. Bazuar në Strategjinë Sektoriale të Transportit dhe Planit të Veprimit 2016–2020, miratuar me VKM nr. 811, datë 16.11.2016, “Për miratimin e strategjisë sektoriale të

transportit dhe planit të veprimit 2016-2020”, një nga sfidat kryesore në sektorin ajror për periudhën e planifikimit 2016-2020 është: “*Krijimi i kushteve të përshtatshme për një treg më konkurrues me shërbime ajrore të liberalizuara që do të sjellin mundësinë e një reduktimi në shpenzimet e udhëtimit për pasagjerët*”. Gjithashtu, një nga objektivat strategjike për transportin ajror është që: “*Shqipëria duhet të bëhet konkurruese në tregun e transportit ajror për të siguruar lidhje të drejtpërdrejta me aeroportet kryesore evropiane në mënyrë që të rrisë fluksin e pasagjerëve për në dhe nga Shqipëria*”.

3. Për sa më sipër, në vijim të zbatimit të objektivave strategjik, me vënien në punë të Aeroportit të Vlorës, pritet që ky aeroport të ketë një ndikim të konsiderueshëm ekonomik, social dhe kulturor, në zhvillimin e kësaj zone, duke bërë të mundur hapjen e vendeve të reja të punës, zhvillimin e turizmit, ofrimin e shërbimeve ajrore për transportuesit me kosto të ulët, çka do të sjelli dhe uljen e tarifave të biletave për udhëtime ndërkombëtare për qytetarët, duke e bërë tregun më konkurrues.
4. Në bazë të kontratës së koncesionit të Aeroportit Ndërkombëtar të Vlorës, Koncesionarit i jepet e drejta ekskluzive dhe detyrimi për projektimin, financimin, ndërtimin, kolaudimin, operimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e VIA-s, dhe të drejtave dhe detyrimeve të tjera të parashikuara në këtë Kontratë; e drejta e përcaktimit dhe arkëtimit të tarifave dhe të ardhurave të tjera të lejuara nga Kontrata; e drejta ekskluzive mbi projektin, si dhe e drejta reale mbi vendndodhjen dhe pasuritë e paluajtshme të Aeroportit.
5. Bazuar në nenin 2, pika 1 germa c, të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003, “Për mbrojtjen e konkurrencës” (i ndryshuar), ky ligj zbatohet “*për ndërmarrjet publike dhe ndërmarrjet që ju janë dhënë nga shteti të drejta ekskluzive ose të veçanta*”. Duke qenë se një koncesion është mbartës i një të drejte speciale dhe/ose ekskluzive për ushtrimin e veprimtarisë, në zbatim të ligjit nr. 9121/2003 ato janë objekt vlerësimi nga Autoriteti i Konkurrencës.
6. Në vijim të procedurave të ndjekura nga MIE, vlerësojmë se MIE ka zhvilluar një procedurë konkurruese (*tender i hapur ndërkombëtar*), në mbështetje të ligjit nr. 125/2013 “Për koncesionet dhe Partneritetin Publik Privat”, të ndryshuar, dhe akteve nënligjore përkatëse. Në përfundim të këtyre procedurave, oferta fituese e këtij projekti është shpallur bashkimi i operatorëve ekonomikë/ofertuesit: Mabco Constructions SA, Yda Insaat Sanayi Ve Ticaret Anonim Sirketi dhe 2A Group SHPK., me të cilët MIE ka nënshkruar kontratën e koncesionit/PPP “Për projektimin, ndërtimin, operimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e Aeroportit Ndërkombëtar të Vlorës (VIA)”, me një kohëzgjatje 35 vjeçare, miratuar me VKM nr. 325, datë 02.06.2021. Një nga kushteve paraprake të kësaj kontrate është themelimi i shoqërisë koncesionare nga ana e Ofertuesve.
7. Lidhur me tregun ku do të operojë ky koncesion, tregu i ofrimit të shërbimeve aeroportuale, do të ketë më shumë se një operator duke e bërë këtë treg më

konkurrues, duke ofruar më shumë mundësi zgjedhjeje për pasagjerët dhe përdoruesit e tjerë të shërbimeve aeroportuale.

8. Koncesionari në bazë të kontratës së koncesionit të Aeroportit Ndërkombëtar të Vlorës *gëzon të drejtën ekskluzive për projektimin, financimin, ndërtimin, kolaudimin, operimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e VIA-s, si dhe të drejtën e përcaktimit dhe arkëtimit të tarifave dhe të ardhurave të tjera të lejuara nga Kontrata*. Në këto kushte ky koncesionar do të ketë një ekskluzivitet në ofrimin e shërbimeve aeroportuale në VIA kundrejt përdoruesve të këtij aeroporti. Për këtë arsye janë analizuar kushtet më të rëndësishme të kontratës të vendosura ndërmjet shtetit dhe koncesionarit, si të drejtat dhe detyrimet e koncesionarit, tarifatat, ofrimi i shërbimeve etj.
9. Sjellja e koncesionarit do të ndikohet nga të drejtat dhe detyrimet që ai merr përsipër në bazë të kësaj kontrate, ku një rol vendimtar ka detyrimi i Koncesionarit *për të ofruar qasje në shërbimet aeroportuale dhe tregtare në kushte të njëjta për të gjithë pasagjerët, avionët dhe përdoruesit e aeroportit nga të gjithë shtetet*, përveç nëse kërkohet ndryshe nga kjo Kontratë. Ky detyrim është në respektim të ligjit nr. 9121/2003, duke patur si qëllim të parandalojë një sjellje të mundshme antikonkurruese të Koncesionarit në rast ofrimi të shërbimeve ndaj përdoruesve të aeroportit.
10. Në bazë të së drejtës ekskluzive që ka Koncesionari merr përsipër të garantojë të paktën 1 (një) agjent *ground handling* (Shërbime në tokë), i cili do të jetë i kualifikuar për të ofruar këto shërbime për të gjitha fluturimet që nisen ose mbërrijnë në VIA dhe do të mundet ta ofrojë shërbimin e ground handling të VIA-s. Megjithatë Koncesionari do të lejojë kompanitë ajrore që operojnë me avionët e tyre në VIA, të vetë-menaxhojnë avionët e tyre, me kusht që ky shërbim të kryhet nga stafi dhe me pajisjet e kompanisë ajrore. Njohja e kësaj të drejtë vetë kompanive ajrore, duke mos qenë të detyruar që të paguajnë VIA-n për kryerjen e shërbimeve në tokë, do të ulë kostot e operimit të këtyre kompanive duke ndikuar njëkohësisht në uljen e kostove të biletave.
11. Koncesionari do të mundësojë një ose më shumë pika për furnizimin e karburantit dhe shërbimet e karburantit në VIA, si dhe do të sigurojë ofrimin e shërbimeve të duhura të ruajtjes dhe shpërndarjes së karburantit në çdo kohë gjatë afatit të kësaj kontrate. *Koncesionari mund të sigurojë këto shërbime drejtpërdrejt ose përmes ofruesve të shërbimeve nga palë të treta*.
12. Ofrimi i shërbimit të furnizimit me karburant për avionë në aeroporte është një shërbim shumë i ndjeshëm për kompanitë ajrore, pasi një nga faktorët kryesorë që ndikon në çmimin e biletave është çmimi i karburantit. Për këtë qëllim Koncesionari duhet të nën-kontraktojë këto shërbime, bazuar në kritere dhe kushte të barabarta dhe jo diskriminuese, me qëllim mirëfunksionimin e tregut dhe bërjen e tij sa më konkurrues.

13. Në kuadër të ofrimit të shërbimeve aeroportuale dhe/ose tregtare, Koncesionari mund të hyjë në marrëdhënie kontraktore me Shoqëri të Lidhura me Ofertuesit ose me persona të tjerë, *me kusht që këto palë të përmbushin plotësisht kriteret përkatëse të kualifikimit, financiare dhe të eksperiencës që plotësojnë Ofertuesit përkatës për ofrimin e shërbimeve aeroportuale, fitues të koncesionit*. Pavarësisht nënkontraktimit të këtyre shërbimeve, detyrimet dhe përgjegjësia e Koncesionarit për ofrimin e shërbimeve aeroportuale dhe tregtare nuk do të kufizohet, shuhet ose lehtësohet si rrjedhojë e nënshkrimit të këtyre kontratave. *Këto kontrata do të nënshkruhen në bazë të parimeve të vlerës së tregut të konkurrencës së lirë, mosdiskriminimit të kontraktuesve në situata të njëjta ose të ngjashme, transparencës dhe respektimit të legjislacionit të zbatueshëm*.
14. Sa më sipër Koncesionari duhet të sigurojë dhënien e mundësisë të ofrimit të shërbimeve aeroportuale dhe tregtare, kompanive të ndryshme, duke shmangur në çdo rast sjelljet e mundshme abuzive me pasoja të rënda për tregun.
15. Koncesionari duhet të depozitojë pranë MIE kontratat/marrëveshjet që do të lidh me palë të treta për ofrimin e shërbimeve aeroportuale dhe tregtare. Nëse MIE vlerëson se këto kontrata/marrëveshje përmbajnë kufizime në shkelje të ligjit nr. 9121/2003, “Për mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar, MIE duhet ti njoftojë ato pranë Autoritetit të Konkurrencës.
16. Në bazë të Kontratës, Koncesionari do të përcaktojë Tarifatat për Shërbimet Aeroportuale dhe Tarifatat për Shërbimet Tregtare në mënyrë jodiskriminuese dhe në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm dhe praktikën e mirë të industrisë. Tarifatat për Shërbimet Aeroportuale do të përcaktohen në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm, veçanërisht nenin 29 të Kodit Ajror dhe aktet nënligjore përkatëse, si dhe me detyrimet ndërkombëtare. Përpara vendosjes së këtyre tarifave Koncesionari duhet të njoftojë paraprakisht Autoritetin Kontraktues (MIE). Tarifatat për Shërbimet Tregtare do të jenë të bazuara në vlerat e tregut dhe në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm dhe praktikën e mirë të industrisë.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 24, gërma d) e f), nenin 26, nenin 69, pika 1, dhe nenin 70, pika 2, të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar,

VENDOSI:

1. T’i rekomandojë Autoritetit Kontraktues, Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, që nëse vlerëson se kontratat/marrëveshjet e lidhura nga Koncesionari përmbajnë kufizime në shkelje të ligjit nr. 9121/2003, “Për mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar, t’i njoftojë ato pranë Autoritetit të Konkurrencës.

2. Detyrimin e ndërmarrjes Koncesionare që do të operojë Aeroportin Ndërkombëtar të Vlorës, që në respektim të nenit 9 të ligjit nr. 9121/2003, në veçanti të sillet:
  - a) *duke mos vendosur, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, çmime të padrejta të blerjes ose shitjes apo e kushte të tjera të padrejta të tregimit;*
  - b) *duke mos zbatuar kushte të pabarabarta për veprime tregtare të njëjta me palët, duke mos i vendosur ato në gjendje të pafavorshme konkurrence;*
  - c) *duke mos vendosur kushte për lidhjen e kontratave me palët e tjera, që këto të fundit të pranojnë detyrime shtesë, të cilat, për vetë natyrën e tyre ose sipas praktikave tregtare, nuk kanë lidhje me objektin e kontratave në fjalë.*
3. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për njoftimin e këtij vendimi të gjitha palëve të interesuara.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURENCËS